

Utlåtande 2012:11 RIII (Dnr 312-1222/2011)

Namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen

Motion (2011:40) av Karin Hanqvist (S)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2011:40) av Karin Hanqvist (S) om ”Namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

I motion (2011:40) framför Karin Hanqvist (S) synpunkten att en plats eller gata borde uppkallas efter Elise Ottesen Jensen. Motionären anger som motiv att Elise Ottesen Jensen, grundare av RFSU, har haft stor betydelse för att kvinnors liv och vardag förändrats till det bättre. Elise Ottesen Jensen bodde en del av sitt liv i Ålsten i Bromma. Eftersom det i området runt Alvik planeras för nybyggnation föreslår motionären att en plats eller gata i området uppkallas efter Elise Ottesen Jensen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU).

Stadsledningskontoret anser att frågan om namnsättning av en plats eller gata efter Elise Ottesen Jensen ska hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning.

Stadsbyggnadsnämnden föreslår att namngivning av en plats eller gata efter Elise Ottesen-Jensen prövas när det står klart hur området kring Alvik kommer att utformas.

Bromma stadsdelsnämnd har inget att erinra mot att Elise Ottesen Jensen, som var bosatt ett antal i Bromma år, hedras.

RFSU ställer sig positivt till att en gata eller plats uppkallas efter organisationens grundare Elise Ottesen Jensen (Ottar).

Mina synpunkter

Elise Ottesen Jensen, född i Høyland utanför Stavanger 1886, flyttade till Stockholm 1919 och var verksam här fram till sin död 1973. Från 1920-talet och framåt blev hon känd som sexualupplysare, men också som förespråkare för fri abort, för preventivlagarnas avskaffande och för homosexuellas rättigheter.

Hon bodde en del av sitt liv i Ålsten i Bromma. Motionären föreslår att en plats eller gata uppkallas efter Elise Ottesen Jensen i samband med kommande nybyggnation i närliggande stadsdelen Alvik.

Jag instämmer i namnberedningens slutsats, att förutsättningarna för så kallad memorialnamngivning efter Ottesen Jensen är gynnsamma, men att frågan om namngivning av en plats eller gata efter henne måste anstå till dess det står klart hur området kring Alvik kommer att utformas.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2011:40) av Karin Hanqvist (S) om namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. Bifalla motionen
2. Utöver detta anföras

Stockholms offentliga rum domineras av manliga perspektiv i både det lilla och det stora. Precis som stadens trafikplanering sker med utgångspunkt i det manliga resandet sker gatornas namnsättning allt för ofta utifrån ett manligt perspektiv. Båda delarna spelar roll för våra gemensamma miljöer. Det är positivt att förvaltningen ser värdet i att uppkalla en plats eller gata efter Elise Ottesen Jensen, en av våra största förespråkare för sexuella rättigheter, men det är trist att man inte förbinder sig att göra detsamma. Frågan om namnsättningen kan avgöras redan innan alla förutsättningar kring hur området runt Alvik kommer att utformas är klara.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Vi ställer oss positiva till motionärens förslag om memorialnamngivning efter Ottesen Jensen. Genom historien har ett antal kända personer, som betytt mycket för stadens utveckling eller gjort stora insatser i övrigt, fått ge namn åt platser och gator. Elise Ottesen Jensen, grundare av RFSU, har haft stor betydelse för att kvinnors liv och vardag förändrats till det bättre.

Miljöpartiet anser att frågan om namnsättning av en plats eller gata efter Elise Ottesen Jensen ska hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning men vill uppmuntra staden genom dess namnberedning att fler framstående och betydelsefulla kvinnor får ge avtryck på platser och gator i Stockholm.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2011:40) av Karin Hanqvist (S) om ”Namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen” anses besvarad med vad som anförs i detta utlåtande.

Stockholm den 14 december 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Roger Mogert*, *Tomas Rudin* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Samt att därutöver anföras

Namnberedningen bör ta med i den kommande handläggningen av namnförslaget den skrivelse som inkommit från Haakon Malmberg (V) till beredning. Skrivelsen anger en plats vid Mälaren, på en mycket vacker udde i förlängningen av Per Albins väg. Det vackra namnet skulle enligt skrivelsen vara "Ottars udde".

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en motion (2011:40) framför Karin Hanqvist (S) synpunkten att en plats eller gata borde uppkallas efter Elise Ottesen Jensen. Motionären anger som motiv att Elise Ottesen Jensen, grundare av RFSU, har haft stor betydelse för att kvinnors liv och vardag förändrats till det bättre. Elise Ottesen Jensen bodde en del av sitt liv i Ålsten i Bromma. Eftersom det i området runt Alvik planeras för nybyggnation föreslår motionären att en plats eller gata i området uppkallas efter Elise Ottesen Jensen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsbyggnadsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd och Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU).

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Karin Hanqvist (S) om att uppkalla en plats eller en gata efter Elise Ottesen Jensen till stadsledningskontoret för besvarande.

Ärendet

I motionen föreslås att en plats eller gata uppkallas efter Elise Ottesen Jensen. Motionären anger som motiv att Elise Ottesen Jensen, grundare av RFSU, har haft stor betydelse för att kvinnors liv och vardag förändrats till det bättre. Elise Ottesen Jensen bodde en del av sitt liv i Ålsten i Bromma. Eftersom det i området runt Alvik planeras för nybyggnation föreslås motionären att en plats eller gata i området uppkallas efter Elise Ottesen Jensen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets stab.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret konstaterar, utifrån en resolution som antagits av ett hundratal länder som deltar aktivt i Förenta Nationernas ortsnamnsarbete, Resolution VIII/2 (2002); ”*Commemorative naming practices for geographical features*”, att grundtanken är att bruket av memorialnamn generellt ska minska. Syftet är att förhindra politiskt eller kommersiellt utnyttjande av kända personer.

Stadsledningskontoret konstaterar därutöver, enligt de principer som enligt praxis tillämpas för memorialnamn i Stockholm, att det är möjligt att memorera en person med ett namn på en gata eller plats med motivet att personen har en nära anknytning till platsen ifråga. Stadsledningskontoret anser dock att frågan om namnsättning av en plats eller gata efter Elise Ottesen Jensen ska hanteras av den ordinarie processen genom stadens namnberedning.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion (2011:40) om namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 20 oktober 2011 att överlämna namnberedningens tjänsteskrivelse daterad den 26 september 2011 som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Maria Hannäs (V), *bilaga 1*.

Namnberedningens tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2011 har i huvudsak följande lydelse.

SAMMANFATTNING

Namnberedningen föreslår att namngivning av en plats eller gata efter Elise Ottesen-Jensen prövas när det står klart hur området kring Alvik kommer att utformas.

YTTRANDE

Vid sitt sammanträde 2011-09-19 diskuterade namnberedningen en motion av Karin Hanqvist (S) angående namngivning efter Elise Ottesen-Jensen och beslöt föreslå att frågan om en lämplig en plats eller gata att namnge efter Ottesen-Jensen prövas när det står klart hur området kring Alvik kommer att utformas.

Namnberedningen konstaterar att det är lämpligt att namnge en gata eller plats efter Ottesen-Jensen i området kring Alvik och att förutsättningarna för s.k. memorialnamngivning i detta fall är tillräckliga. Elise Ottesen-Jensen var visserligen inte av svensk börd men bodde i Stockholm från 1919 och kan genom sin betydelse i samhällsdebatten betraktas som en ”väl naturaliserad utlänning”, vilket är en förutsättning för memorialnamngivning. Elise Ottesen-Jensen har varit avliden i mer än 38 år, dvs. den ”karantänstid” som rekommenderas av FN:s ortnamnsorgan och av Ortnamnsrådet är uppfylld med råge. Elise Ottesen-Jensen kan även sägas ha viss anknytning till platsen, eftersom hon bodde en del av sitt liv i Bromma.

Elise Ottesen-Jensen (1886–1973) arbetade som journalist och sexualupplysare, från 1919 verksam i Sverige. Hon grundade 1933 Riksförbundet för sexuell upplys-

ning (RFSU) och var 1953–63 president i International Planned Parenthood Federation. Ottesen-Jensen spelade en avgörande roll för centrala beslut om sexualpolitiska reformer i Sverige (legalisering av olika preventivmedel, fri abort) samt för tillkomsten av den obligatoriska sexualundervisningen i skolan (1955). Hon publicerade ett stort antal debattartiklar och upplysningsskrifter. Hon tog sig 1912 signaturen *Ottar*, som blev hennes smeknamn.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 augusti 2011 att godkänna förvaltningens svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Karin Hanqvist (S) har i en motion, som skickats på remiss till bl.a. Bromma stadsdelsnämnd, föreslagit att staden ska namnge en gata eller plats efter Elise Ottesen Jensen.

Genom historien har kända personer, som betytt mycket för stadens utveckling eller gjort stora insatser i övrigt, fått ge namn åt ett antal gator och platser.

Förvaltningen har inget att erinra mot att Elise Ottesen Jensen, som är känd för att ha grundat RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning), får namnge en gata eller plats i Bromma.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av verksamhetsområde förskola och teknik.

Bakgrund

Karin Hanqvist (S) har i en motion, som skickats till bl.a. Bromma stadsdelsnämnd föreslagit att Elise Ottesen Jensen, som bodde en del av sitt liv i Ålsten, skall få en plats eller gata uppkallad efter sig i Alvik.

Förvaltningens synpunkter

Genom historien har ett antal kända personer, som betytt mycket för stadens utveckling eller gjort stora insatser i övrigt, fått ge namn åt platser och gator. Exempelvis kan nämnas den tidigare statsministern Per Albin Hansson, som fått en gata uppkallad efter sig i Ålsten. Förvaltningen har inget att erinra mot att, Elise Ottesen Jensen som var bosatt i Bromma ett antal år, hedras på liknande sätt.

Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)

RFSU:s remissvar daterat den 26 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

RFSU ställer sig positivt till att en gata eller plats uppkallas efter organisationens grundare Elise Ottesen Jensen (Ottar) och ställer sig bakom motionären Karin Hanqvists motivering att detta skulle synliggöra Ottars gärning och få en passande koppling till området. Vi anser även att Ottars gärning föranleder att aktuell gata eller plats är framträdande och centralt belägen inom planerat område.

Frågan har behandlats av RFSU:s arbetsutskott den 26 augusti 2011.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Maria Hannäs (V) enligt följande.

Namnberedningen bör ta i med i den kommande handläggningen av namnförslaget den skrivelse som inkommit från Haakon Malmberg. Skrivelsen anger en plats vid Mälaren, på en mycket vacker udde, och i förlängningen av Per Albins väg. Det vackra namnet skulle vara "Ottars Udde".

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2011:40

2011:40

Motion av Karin Hanqvist (S) om namn på plats eller gata uppkallad efter Elise Ottesen Jensen

Dnr 312-1222/2011

Elise Ottesen Jensen var pionjär i ett långsiktigt arbete för att göra alla barn som föds till välkomna barn. Hon gick modigt emot kyrka och gammaldags moraliska fördomar i sitt arbete med preventivmedelsupplysning och sexualinformation under 1920- och 30-talet.

1933 grundade hon RFSU.

Elise Ottesen Jensen har haft stor betydelse för att kvinnors liv och vardag har förändrats till det bättre. Hennes arbete har också bidragit till en mänsklig sexualitet, till glädje för såväl kvinnor som män.

Elise Ottesen Jensen bodde en del av sitt liv i Ålsten i Bromma. I området runt Alvik planeras i en snar framtid för nybyggnation.

Jag föreslår

att en plats eller gata där uppkallas efter Elise Ottesen Jensen.

Stockholm den 23 maj 2011

Karin Hanqvist